

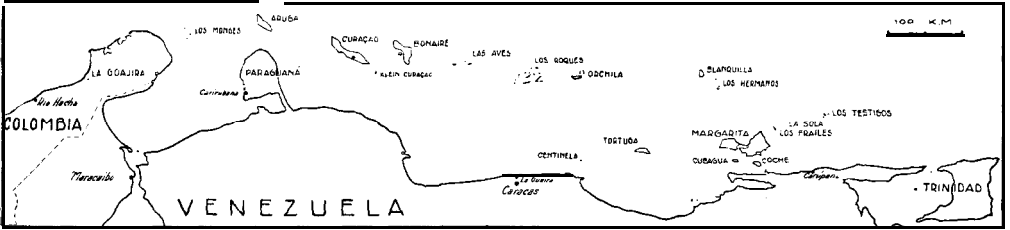
Stukken voor de Redactie te zenden vóór den 15en der maand aan: G. D. DUURSMA, Rijperkerk, post Hardegarijp (Friesland).	Redactie: G. D. DUURSMA. Girorekening No. 133660 - UTRECHT	Alle correspondentie te richten aan het Secretariaat Adres: Mej. J. J. E. v. D. THOORN, Amalia van Solmsstraat 80, DEN HAAG.
Best uur: A. F. H. BUINING. Voorzitter. Hohorst, Hamersveld; Mej. J. J. E. v. d. THOORN, Secretaresse, den Haag; CHR. F. W. SLIJPER. Penningmeester. Utrecht. Homeruslaan 52; G. D. DUURSMA, Rijperkerk, post Hardegarijp (Friesland); M. W. B. VAN OOSTEN, Den Haag, de Ruyterstraat 18.		

LIJST VOOR HET VINDEN VAN DE SOORTNAMEN
VAN DE OP DE BENEDENWINDSCHE EILANDEN
VOORKOMENDE CACTUSSEN.

door Dr. P. Wagenaar Hummelinck.

Enkele gekweekte soorten zijn volledigheidshalve, in klein lettertype, toegevoegd. Afbeeldingen 2, 3 en 5 zijn vervaardigd door fr. M. A r n o i do te Curaçao.

- 1a Vegetatieve deelen met breede, platte bladeren: areolen zonder glochidiën; gewone boomen of struiken, niet geled ..... *Pereskia Guamacho* Weber.
Vasteland van Venezuela, Coche, Margarita. Curaçao cult.
- b Vegetatieve deelen zonder bladeren of met zeer kleine, kegelvormige bladeren: areolen met of zonder glochidiën; geen gelijkenis met gewone boomen of struiken, geled of uit een lid bestaande 2
- 2a Vegetatieve deelen met zeer kleine, kegelvormige, vroegtijdig afvallende bladeren: areolen met glochidiën; uit vele leden bestaande; leden zonder duidelijke ribben of tepelvormige uitsteeksels, areolen onregelmatig verspreid 3
- b Vegetatieve deelen zonder bladeren: areolen zonder glochidiën; uit vele leden bestaande of ongedeeld; leden dikwijls met duidelijke ribben of tepelvormige uitsteeksels, areolen niet onregelmatig verspreid 11
- 3a Meeldraden veel langer dan de dekbladen: dekbladen rechtop; leden plat, gewoonlijk zonder doornen . . . *Nopalea cochenillifera* (L.) Salm-Dyck
Curaçao cult.
- b Meeldraden korter dan de dekbladen; dekbladen teruggebogen: leden plat of cilindrisch, met of zonder doornen 4

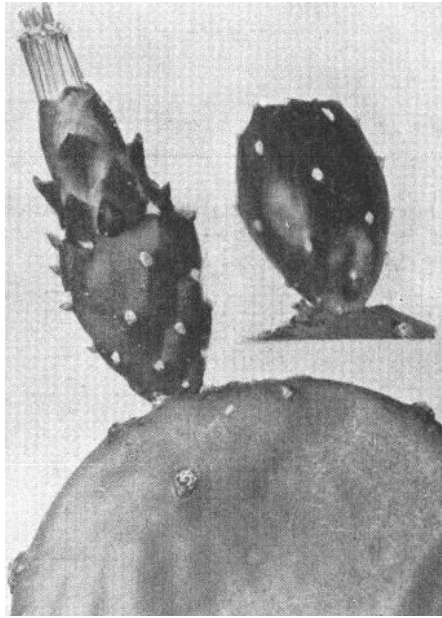
Afb. 1. Schetskaartje van de Benedenwindsche Eilanden en de kust van Venezuela.

- 4a Leden cilindrisch; doornen met papierachtige scheeden ..... *Opuntia caribaea* Br. et R.
 Vasteland van Venezuela, Cubagua, Margarita, Blanquilla, Trinidad;
 Hispaniola.
- b Leden afgeplat: doornen zonder papierachtige scheeden 5

Afb. 2. *Pcreskia* Guamacho, Curacao (uit Venezuela geïmporteerd).

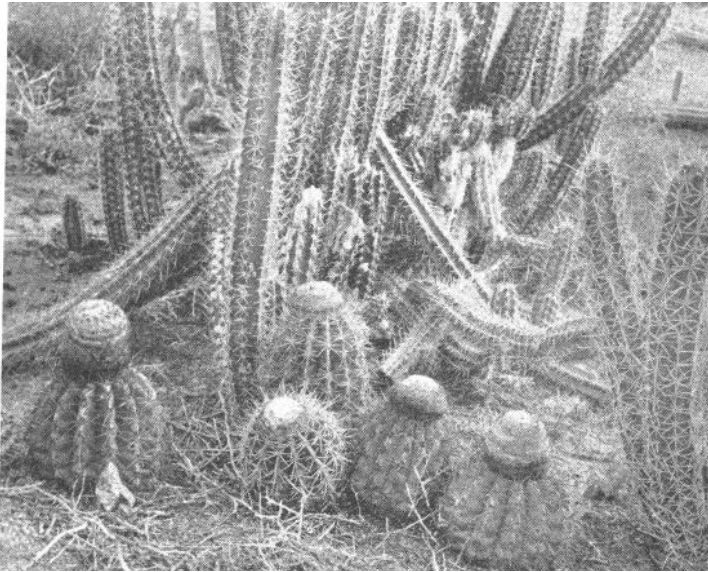
- 5a Leden laten gemakkelijk los 6
 b Leden laten niet gemakkelijk los 7
 6a Stengel liggend of kruipend: leden 3-9 cm lang, langwerpig-elliptisch op dwarsdoorsnede .....
     Opuntia curassavica (L.) Mill.
     Tortuga, Bonaire, Klein Bonaire, Curaçao, Aruba.
 b Stengel gewoonlijk rechtop: leden 9-20 cm lang, lijnvormig op dwarsdoorsnede ..... *Opuntia Wentiana* Br. et R.
     Vasteland van Venezuela, Colombia, Venezolaansche Eilanden, Bonaire, Curaçao, Aruba.
 7a Areolen met lange doornen 8
 b Areolen zonder doornen, zelden met kleine doornen . . . 9

Afb. 3. *Nopalea cochenillifera*, bloem en vrucht, Curaçao (geïmporteerd).

- 8a Doornen gewoonlijk recht, bruin: areolen met weinige, kleine glochidiën; bloem 4-7 cm lang; dekbladen meestal zalmkleurig; vrucht bijna bolvormig . . . *Opuntia elatior* Mill.
     Panamá, Colombia, vasteland van Venezuela, Venezolaanache Eilanden, Bonaire, Curaçao, Aruba.
 b Doornen gewoonlijk min of meer gekromd, geelachtig: areolen met talrijke groote glochidiën; bloem 8-12 cm lang; dekbladen meestal geel; vrucht peervormig ..... *Opuntia Dillenii* (Ker-Gawler) Haw.
     Los Testigos cult., Curaçao cult.
 9a Leden donzig ..... *Opuntia fomenfosa* S.-D.
     Curaçao cult.
 b Leden kaal 10

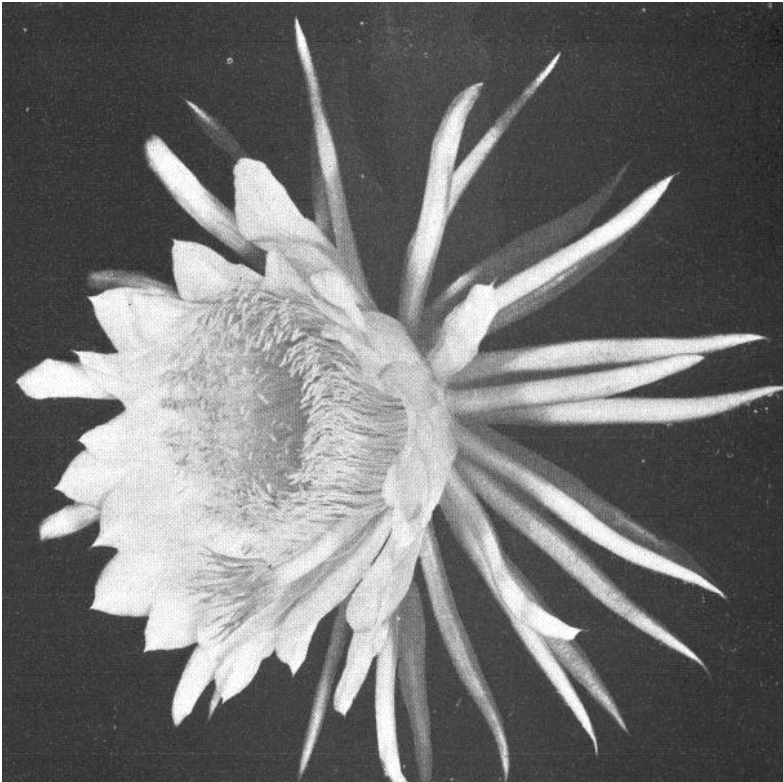
- 10a Leden gewoonlijk 15-25 cm lang; areolen wollig, met meerdere bruine glochidiën; dekbladen roodachtig . . . . . **Opuntia Boldinghii** Br. et R.
Vasteland van Venezuela, Trinidad, Curaçao cult.
- b Leden gewoonlijk 25-50 cm lang; areolen niet wollig, met talrijke gele, spoedig afvallende glochidiën; dekbladen geelachtig . . . . .
Opuntia Ficus-indica (L.) Mill.
Curaçao cult.
- 1 la Bloemdek zonder buis, stervormig; vrucht een kleine witte bes; leden cilindrisch . . . . . **Rhipsalis cassutha** Gaertn.
Tropisch Amerika, Margarita.
- b Bloemdek met duidelijke buis, trompetvormig, klokvormig of buisvormig; vrucht geen kleine witachtige bes; leden plat, met ribben, met vleugels of met tepelvormige uitsteeksels 12

Afb. 4. *Melocactus* (*M. Lobelii*) met *Lemaireocereus griseus* op de Morro de Moreno, Margarita.

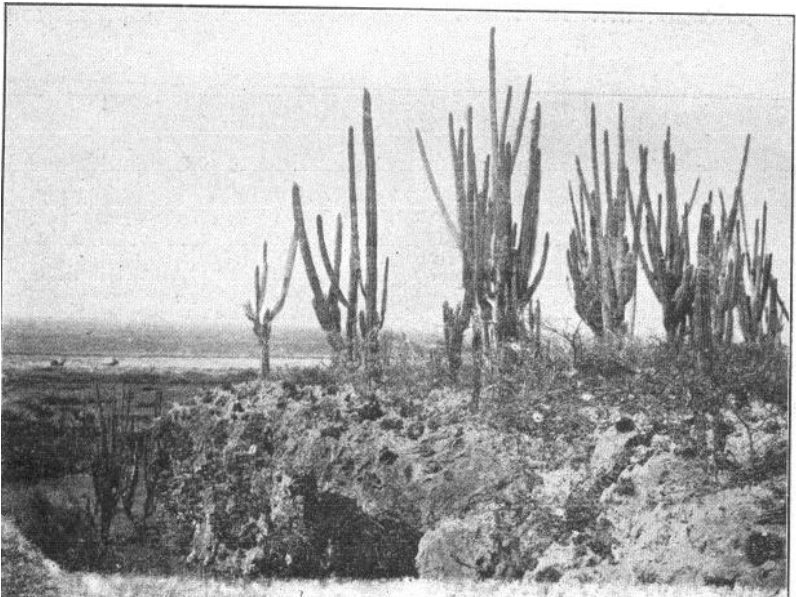
- 12a Areolen doornloos; leden plat . . . . . *Epiphyllum oxypetalum* (DC.) Haw.
Bonaire cult., Curaçao cult., Aruba cult.
- b Areolen met doornen: leden met ribben, met vleugels of met tepelvormige uitsteeksels 13
- 13a Bloemen en doornen aan dezelfde areolen: planten die uit talrijke leden bestaan **14**
- b Bloemen en doornen aan verschillende areolen: planten die uit één lid bestaan **24**
- 14a Klimplant, met luchtwortels 15
- b Opperichte of neergebogen planten, zonder luchtwortels. . . 18

- 15a Vruchtbeginsel en vrucht zonder groote bladachtige schubben, met borstelharige oksels ..... *Selenicereus grandiflorus* (L.) Br. et R.
Bonaire cult., Curaçao cult., Aruba cult.
- b Vruchtbeginsel en vrucht met groote bladachtige schubben, zonder borstelharige of doornige oksels 16
- 16a Ribben zeer breed, dun, rand duidelijk hoornachtig, uitgesproken gekarteld; stempel-lobben niet gespleten *Hylocereus undatus* (Haw.) Br. et R.
Curaçao cult.
- b Ribben niet zeer breed, dik, rand niet of onduidelijk hoornachtig, min of meer getand; stempel-lobben gespleten of niet gespleten 17
- 17a Areolen met 7-15 naaldvormige doornen; rand van de ribben niet hoornachtig, diep getand; stempel-lobben niet gespleten .....
Hylocereus trigonus (Haw.) Safford
Curaçao cult.
- b Areolen met 1-7 kegelvormige doornen; rand van de ribben min of meer getand; stempel-lobben diep gespleten ..... *Hylocereus Lemairei* (Hook.) Br. et R.
Suriname, Trinidad, Tobago, Los Testigos, Margarita.

Afb. 5. *Hylocereus undatus*, Curaçao (geïmporteerd).

- 18a Stengel dun, min of meer knikkend, met 3-5 ribben; bloembuis zeer dikwijls met doornige areolen; vrucht doornig ..... *Acanthocereus fetragonus* (L.) Humlkn, Van Texas tot Venezuela, Cuba, Guadeloupe, Margarita, Curaçao, Aruba.
- b Stengel frisch, gewoonlijk rechtop, met 5-13 ribben: bloembuis zonder doornige areolen: vrucht met of zonder doornen 19
- 19a Vrucht bolvormig, doornig; onderste helmdraden aan de basis niet vergroeid, sterk aflopend: areolen zonder lange haren ..... *Lemaireocereus griseus* (Haw.) Br. et R. Noordelijk Zuid-Amerika, Venezolaansche eilanden, Bonaire, Klein Bonaire, Curaçao, Aruba.
- 19b Vrucht bijna bolvormig of eivormig, doornloos; onderste helmdraden aan de basis al of niet vergroeid, niet aflopend; jonge areolen met lange haren 20

Afb. 6. *Cereus repandus* en *Melocactus* aan den rand van een koraalkalk-terras, Bonaire.

- 20a Vrucht bijna bolvormig; bloemdek klokvormig, niet afvallend: onderste helmdraden aan de basis vergroeid ..... *Cephalocereus Zanuginosus* (L.) Br. et R. Vasteland van Venezuela, Colombia, Margarita, Los Testigos, Los Hermanos, Bonaire, Curaçao, Aruba.
- b Vrucht eivormig; bloemdek trompetvormig, afvallend; onderste helmdraden vrij 21
- 21a Bloem meer dan 15 cm lang; ribben 3-5 cm hoog ..... *Cereus hexagonus* (L.) Mill. Margarita cult., Curaçao cult., Aruba cult.

Afb. 7. Kalksteenhelling met veel *Melocactus* en doornige struiken, Curaçao.

- b Bloem minder dan 12 cm lang; ribben 5-12, $1\frac{1}{2}$ -3 cm hoog 22
- 22a Jongere stengeldeelen 6-10 cm dik, gewoonlijk met 9-11 ribben: areolen meestal 4-6 mm breed; doornen aan de basis soms eenigszins gezwollen maar zelden wordt hierdoor de geheele areool bezet . . . . . *Cereus repandus* (L.) Mill.
Bonaire, Curaçao, Aruba.
- b Jongere stengeldeelen 10-14 cm dik, gewoonlijk met 6-8 ribben: areolen meestal 6-9 mm breed: doornen aan de basis duidelijk gezwollen, dikwijls wordt hierdoor de' geheele areool bezet 23
- 23a Centrale doornen naaldvormig, 2-8 cm lang . . . . .
Cereus margaritensis Johnst.
Vasteland van Venezuela, Colombia, Margarita.
- b Centrale doornen kegelvormig, toegespitst tot spits-tepelvormig, zelden meer dan 1 cm lang .....
Cereus margaritensis var. *micracanthus* Humlnk.
Vasteland van Venezuela, Los Frailes.
- 24a Bloeiende areolen vormen een eindstandig cephalium; doornige areolen op verticale ribben . . . . . *Melocactus* L. et O.
Tropisch Amerika, Benedenwindsche Eilanden.
- b Bloeiende areolen eenzaam tusschen de tepelvormige uitsteeksels waarop de doornige areolen zijn gelegen 25
- 25a Bloemen ongeveer 1 cm lang, dekbladen met bruine topjes: doornen roodachtig ..... *Mammillaria simplex* Haw.
Vasteland van Venezuela, Patos, Margarita, Curaçao.
- b Bloemen ongeveer $1\frac{1}{2}$ cm lang, dekbladen zonder bruine topjes; doornen geelachtig ..... *Mammillaria nivosa* Link
Curaçao cult.

LITHOPS BROMFIELDII L. Bol.

Deze Lithopsoort is genoemd naar den heer H. B r o m f i e l d, Zuid-Afrika: de vindplaats is Gordonia division bij Upington.

De plant wordt beschreven door L. B o l u s in: Notes on Mesembryanthemum and some allied genera. Part II bldz. 452.

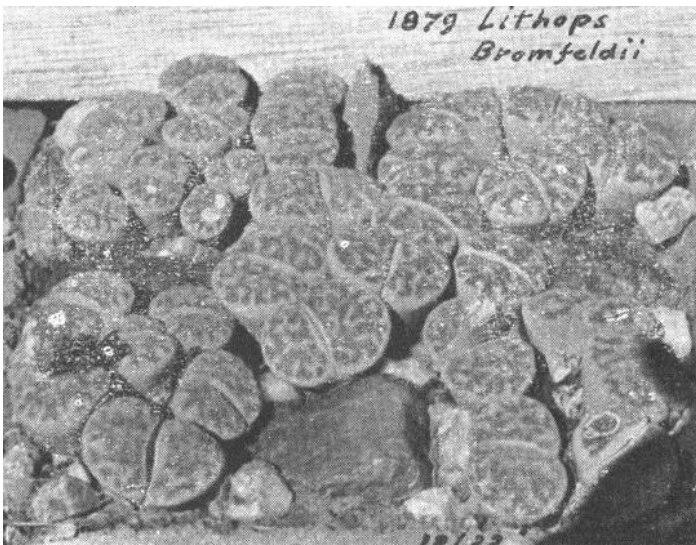
De plant is zodenvormend (5 tot 6 corpuscula bij elkaar): de corpuscula zijn tolvormig, 1,6 tot 2 cm hoog; het bovenoppervlak is vrij plat en gaat met een scherpe rand in het zijvlak over: de spleet is 0,3 tot 0,4 cm diep en loopt recht over het bovenoppervlak, dat overigens in twee ongelijke helften wordt gescheiden: de doorsnee van de corpuscula is tot 1,6 cm en wel is de afmeting loodrecht op de spleet grooter dan de afmeting evenwijdig aan de spleet; de zijkanten zijn roodachtig tot sienna bruin: het bovenoppervlak is oneffen en vertoont kleine bulten: deze bulten zijn okerbruin; de breede groeven daartusschen roodachtig bruin, zoodat een grillig vertakte roodachtig bruine tekening ontstaat op een oker

bruinen ondergrond; de bloemen zijn 3,8 tot 4 cm in diameter en geel van kleur; bloeitijd: September.

In mijne verzameling bevinden zich een aantal 2- en 3-jarige exemplaren van *L. Bromfieldii* en een 20-tal tweejarige zaailingen van een door de fa. H a a g e jun. te Erfurt als *Lithops Rooi* in den handel gebrachte soort, welke echter waarschijnlijk identiek is met *Lithops Bromfieldii*.

Ik bezit tevens een 5tal meerhoofdige (in September bloeiende) exemplaren van een als *Lithops Rouxii* opgegeven soort, welke ook

Lithops Bromfieldii L. Bol.

Photoarchief Mevr. L. Bolus.

Gepubliceerd met toestemming van Mevr. L. Bolus.

bij Upington is gevonden. Door G. O ester r e i c h wordt in „Kakteen und andere Sukkulenten“ (1937) Heft 5 opgegeven, dat *Lithops Rouxii* eveneens identiek is met *Lithops Bromfieldii* en dat *L. Rooi* van de fa. H a a g e jun. misschien een verkeerde schrijfwijze is van *L. Rouxii*.

Tusschen de volwassen exemplaren van *L. Bromfieldii* en *L. Rouxii*, welke zich in mijne verzameling bevinden, is wel verschil te zien: *L. Rouxii* is donkerder van kleur, de oker bruine en roodachtig bruine tinten van *L. Bromfieldii* zijn bij *L. Rouxii* meer naar den donker olifkleurigen kant; het bovenoppervlak is minder plat

en minder scherp van de zijvlakken gescheiden. Een aantal tweejarige Zaaillingen van een als *Lithops Bromfieldii* ontvangen soort, schijnen echter veel op *Lithops Rouxii* te gaan gelijken en komen volkomen overeen met een aantal tweejarige zaaillingen van *Lithops Rooi*.

Dr. H. W. DE BOER.

ZUID-AFRIKAANSCH E SUCCULENTE REISHERINNINGEN.

1. DE BOTANISCHE TUIN TE STELLENBOSCH.

Rectificatie.

In verband met de samenstelling van een alphabetisch register, hetwelk aan den overdruk van dit artikel zal worden toegevoegd, hebben we aan de hand van H. Jacobsen: Verzeichnis der Arten der Gattung Mesembryanthemum L. nebst deren abgetrennten Gattungen (Index specierum generis Mesembryanthemi L. cum seperatis generibus), Dahlem 1938, welk voor de Mesembr.studie onontbeerlijke werk we, nadat we het gedeelte over de Mesembryeae reeds hadden gepubliceerd, eerst in handen kregen, de namen der besproken soorten geverifieerd, waarbij we helaas eenige fouten, bijna alleen in de auteursnamen, moesten aantreffen. Deze fouten zijn deels te wijten aan onjuiste opgaven in Jacobsen's „Succulent Plants” en in een enkel geval op een etiket te Stellenbosch, voor de rest aan vergissingen onzerzijds. Wij meenen goed te doen deze fouten alsnog te verbeteren.

Pag. 5 (Januari-no.): Psammophora Herrei Schwant., d.m.z. Ps. Herrei L. BOLUS — Pag. 21 (Februari-no.): Conophytum Vanzijlii L.Bolus, d.m.z. C. Vanzijlii Lavis. — Pag. 24: Lithops kubisensis Dtr., d.m.z. L. kuibisensis Dtr.: Lithops Eberlanzii Dtr. et Schwant. en Lithops Francisci Dtr. et Schwant., d.m.z. L. Eberlanzii N.E.Br. en L. Francisci N.E.Br.; Lithops pseudotruncatellum var. Mundtii Tisch., d.m.z. L. pseudotruncatella var. Mundtii Tisch. — Pag. 35 (Maart-no.): Psammophora modesta Schwant., d.m.z. Ps.' modesta Dtr. et Schwant. — Pag. 38 (April-no.): Mitrophyllum mitratum N.E.Br., d.m.z. M. mitratum Schwant.

Deze verbeteringen zijn in den overdruk aangebracht.

M. K.

HET LEEKENHOEKJE.

*Correspondentie, die op deze rubriek betrekking heeft,
s. v. p. zenden aan J. J. E. van den Thoorn,
Amalia van Solmsstraat 80, Den Haag.*

SUCCULENTENNAMEN II

In het vorige artikel over Succulentennamen blz. 82, 1941, hoop

ik de lezers van het Leekenhoekje overtuigd te hebben. van de noodzakelijkheid om, wanneer planten naar een persoon zijn genoemd, den naam met een hoofdletter te schrijven. Alle andere plantennamen worden met een kleine letter geschreven, ook die, welke aan de aardrijkskunde zijn ontleend.

Het achtervoegsel *anus* (*ana*, *anum*) wijst er op, dat de planten naar een persoon zijn genoemd, het achtervoegsel *ii*, *i* of *ae*, dat ze door den persoon, wiens naam zij dragen zijn ontdekt of geïmporteerd. Er zijn planten, die *d e L a e t i a n u s* heeten d.w.z. naar *d e L a e t* genoemd en planten, die *d e L a e t i i* heeten, d.w.z. door *d e L a e t* geïmporteerd. *Sieboldianus* = naar von *Siebold* genoemd. *Sieboldii* = door von *Siebold* ontdekt. Planten, door een vrouw ontdekt, hebben achter den naam de uitgang *ae*. *Conophytum Meyerae* werd door de vrouw van den predikant *Meyer* gevonden, *Conophytum Meyeri* door den domine zelf.

Achter aardrijkskundige namen wordt behalve *ensis* (*Cereus barbadensis*, *Gymn. lafaldensis*) ook den uitgang *anus* (*ana anum*) geplaatst. Het is wel moeilijk om te weten, dat *Hereroa Derenbergiana* naar een persoon werd genoemd en *Lithops karasmontana* naar een gebergte, doch de hoofdletter geeft dan uitkomst.

Overigens duiden plantennamen op een eigenschap of merkwaardigheid van de plant; den vorm, de kleur van de plant zelf of van de wortels, de bedoorning, de bloem, de vrucht, het raad enz. enz.

Eindigt een naam op *anthus*, of *florus*, dan wijst dit op een eigenschap van de bloem, *spinus* vestigt de aandacht op de doorns evenals *acanthus*, *carpus* op de vrucht, *folius* of *phyllus* op de bladeren, *spermus* op het zaad.

Chrysanthus van *chrysos* = goud, dus met goudgele bloem.

Leucanthus van *leukos* = wit, dus witbloemig.

Multiflorus = met veel bloemen.

Rubriflorus = met roode bloem.

Leucacanthus = met witte doorns.

Rhodacanthus van *rhodon* = roos en *akantha* = doorn, dus met roode doorns.

Ancistracanthus van *ankistron* = haak, dus met haakvormige doorns.

Myriacanthus met zeer veel doorns.

Albispinus met witte doorns.

flavispinus met gele doorns

Spinosisissimus = zeer doornig.

- Brevispinus met korte doorns.
 Rectispinus pet rechte doorns.
 Microcarpus met kleine vruchten.
 Acanthocarpus met doornige vrucht.
 Chrysocarpus met goudkleurige vrucht.
 Erythrocarpus met roode vruchten.
 Erytrospermus met roode zaden.
 Microspermus met kleine zaden.
 Brevifolius met korte bladeren.
 Phyllocactus van phullon = blad.
 Rhopalophyllus van rhopalon = knots, dus met knotsvormige bladeren.
 Bryophyllum, van bruein = weelderig uitbotten en phyllon = blad, dus met weelderig uitbottende d.w.z. nieuwe planten voortbrengende bladeren.
 Aster = ster. Astrophytum = stervormige plant,
 Asterias = met sterren (witte wolvllokjes) bestrooid.
 Thrix = haar. Rhodotrichus met roode haren.
 Leucotrichus met witte haren.
 Trichacanthus met harige doorns.
 Camptotrichus van kamptos = gebogen dus met gebogen haren.
 Camptocarpus met kromme vrucht.
 Trigonus, gonia = hoek, driehoekig.
 Pentagonus, vijfhoekig, vijfribbig.
 Macrogonus met zware ribben.
 Isogonus, isos = gelijk dus met gelijke hoeken of ribben.
 Isolepis, lepis = schub, met gelijke schubben.
 Lepidotus met schubben bedekt of van schubben voorzien.
 Lepidophyllus met schubvormige bladeren.
 Wanneer men enkele woorden kent, begrijpt men reeds vele namen van onze planten.

INHOUD: Lijst voor het vinden van de soortnamen van de Benedenwindsche Eilanden voorkomende Cactussen. — Lithops Bromfieldii. — Luid-Afrikaansche Succulente Reisherinneringen. — Het Leekenhoekje.
